

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

Cap. 1. De oratione vniuersim.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

actionem, per quam divinæ excellentiæ contestatio fit. Indirecte autem religio per actionem suam attingit Deum tanquam actionis, siue ut obiectum eius. Quare in honorem Dei sacrificamus, vouemus, ieiunamus.

TRACTATUS PRIMVS.

De oratione & horis Canonicis.

CAP. I.

De Oratione vniuersim.

1 **O** Ratio est actus elicitus ab intellectu supposito actu mouentis. Et S. Greg. Oratio est cōuersatio sermocinatioq; cum Deo. NB. Licet affectus orandi seu per orationem submittendi se Deo, eiusque excellentiam supremam protestandi actus elicitus sit à Religionis virtute; ipsa tamen oratio est actus imperatus. Nam sicut religio in voluntate est aliarum inferiorum potentiarum actus in Dei cultum & reuerentiam ordinat⁹, ita etiã actus elicitus ab intellectu puta orationes & gratiarum actiones.

Quod sit oratio consideratur in genere morali, humilis à Deo tanquam fonte omnis boni petitio, sic est actus elicitus à virtute religionis.

2 Oratio ad Deum homini viatori necessaria est, necessitate mediæ ad salutem; ratio: quia & rerum naturis, & suauis prouidentiae Dei rationalium creaturarum cooperationem exigentis cōgruit, ut postquam homines Deum authorem & infirmitatis suæ adiutorem agnouerunt eius necessarium auxilium quærant & petant iuxta, Christi Luc. 11, *Petite & dabitur vobis.* NB. O

NB. Oratio est actio rationis practicæ, nam desiderium nostrum non pandimus coram Deo, vt cognoscat, sed vt moueatur ad rem quã cupimus præstandam. Hinc duobus modis desideria rerum, quas cupimus ad effectum deducimus, si in potestate nostra sunt per imperium, v. c. fiat hoc, fiat hoc; & si in aliena potestate per petitionem: Rogo vt fiat.

Tempora, quibus præceptum per se, obligat, determinari non possunt, necesse est tamen, vt propter continua pericula tentationum non nimis diu desistamus ab oratione: iuxta Luc. 18. *Oportet semper orare & non deficere.* Per accidens autem, siue ob occurrentem aliquem euentum plures orandi obligationes ex charitate numerantur. 1. si grauis tentatio superanda. 2. si eximium beneficium à Deo petendum ad salutem necessarium. 3. mortis periculũ. 4. si communitas in magno periculo.

Peccatores bene grare possunt & orando impetrare, possibilis conditio vt pro se petat necessaria ad salutem piẽ & perseveranter.

Animæ in purgatorio Deum orant non tantum pro se, sed etiam pro aliis, quia agnoscunt miseriam suam, & sunt in spe liberationis: Etiam cognoscunt miserias nostras in genere, Deoque gratæ; Quid obstat quominus orarent pro se & pro nobis? Et constat Ierte. n. 15. Ieremiam defunctum orasse.

Sanctos in cælo, ipsumq; Christũ qua homo pro nobis orare certũ est Tob. 12. Zach. 1. Ratio, quia angeli & sancti nostras miserias cognoscunt, & charitate nobis cõiuncti sunt. Hinc sanctorũ patrociniũ fideles rectè inuocant: sic Iacob angeli opem implorauit. Gen. 48. NB Nos sanctos inuocamus nõ vt auctores donorũ, sed intercessores. Quod Christus vt homo pro nobis oret patet Ioh. 14. Ego orabo patrem.

7 Pro animabus in purgatorio & omnibus hominibus Deum rectè oramus: Probamus ex 2. Maccab. c. 12. & tenemur, quia necessitas est grauis: post. probatur 1. Timoth. 2. Obsecro vos primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus.

8 Quæ bona hominis absolutè sunt, ea sicut desiderari, ita absolutè peti possunt; quia nempe indifferentia; At diuitiæ, honores, &c. ea sub conditione solum, si scilicet nobis ad salutem expediant: probatur, quia talia bona hominis sunt absolutè v. c. sanitas, artes, victus necessarius: sunt enim naturales perfectiones hominis, ergo appetenda & sic etiam petenda.

NB. Licitum est interdum ob bonum finem petere temporalia mala v. c. mortem corporis; ratio; quia licet hæc sint mala hominis secundum naturam, ideoque ea ratione non appetibilia; tamen quatenus conducunt ad salutem sunt indifferentia, ideo peti possunt saltem sub conditione. Quod diuitias, &c. possumus petere sub conditione, patet, quia pro intentione finis boni cohonestatur, ergo sunt materia rectæ orationis. Quod non nisi sub conditione ideo est, quia supposita hominis imbecillitate talia bona ita comparata sunt, vt sæpius ad perniciem, quam ad salutem inferuiunt.

9 Rem malam seu auxilium ad peccandum à Deo petere est peccatum mortale, etiam venialiter malè, si ad finem malum referas; Rem verò indifferentem absq; vltiore honesto fine petere v. c. lucrum & ludo potest esse veniale.

10 Oratio infallibilem ex Christi promissione Matt. 21. vim habet, modò adsint cōditiones requisitæ. i. v. petar

perantur necessaria ad salutem 2. vt sit oratio pia. 3. vt oratio sit pro se ipso. Etiam pro alijs iuxta Iacob. c. 5. 4. perseveranter iuxta Luc. 18. quæ conditio maximè necessaria est peccatori ad conuersionem implorandam adiuuante diuina gratia. Et si enim opera bona peccatorum de condigno nihil promerantur, tamen vilia sunt per modum impetrationis.

NB. Etiam potest obtineri à Deo per assiduas preces donum perseverantiæ. Nam Deus secundum propositum gratiæ voluntatis suæ prædestinavit homines ad gloriam æternam obtinendam per media quæ sunt preces & alia opera bona ex auxilio diuinæ gratiæ facta.

C A P. II.

De horis canonicis quæ & quot sunt.

Ratio alia est priuata (cuiusque) & alia publica, quæ nomine totius Ecclesiæ à ministris eius funditur. Litanix & officium B. Virginis sunt publicæ preces, quando ab Ecclesiasticis funduntur, priuata si à priuatis.

Canonicæ horæ publicæ dicuntur horis diurnis & nocturnis ex sacrorum Canonum decreto ab Ecclesiasticis personis nomine Ecclesiæ persoluedæ. Quia præcipuum ac maximè proprium clericorum officium est diuinis precibus apud Deum Ecclesiæ nomine insistere.

Consuetudo horarum à tempore Apostolorum ad nos peruenit, vt videre apud Lucianum in Philopatro, Clementem Rom. Iustinum.

Ecclesiasticum officium dicitur in diurnum & nocturnum. Diurni officij multis olim Ecclesijs 7. partes laudibus separata à matutinis, seu horæ stin-

Vu 5 gue.